

ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMIDA TARIXIY PEDAGOGIK TAJRIBALARNI INTEGRATSIYALASH VA O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA PEDAGOGIK NAZARIYALAR ORQALI O'QITUVCHI FAOLIYATINI TIZIMLI RIVOJLANTIRISH VA PROFESSIONAL KOMPETENTSIYALARINI OSHIRISH

G'UZOROVA SABINA HUSAN QIZI

Buxoro Innovatsiyalar Universiteti

“Pedagogika tarixi va nazariyasi” yo‘nalishi 1-bosqich magistranti

ANNOTATSIYA: *Maqolada zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash va o'qitish samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilinadi. Shu jarayonda pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini tizimli rivojlantirish va professional kompetentsiyalarini oshirish yondashuvlari ko'rib chiqiladi.*

Tadqiqotda tarixiy pedagogik tajribalar va zamonaviy ta'lim amaliyoti o'rtasidagi bog'liqlik, o'qitish metodlarining samaradorligini oshirish mexanizmlari, shuningdek o'qituvchilarning kasbiy malakalarini rivojlantirish strategiyalari yoritiladi.

Maqola ilmiy adabiyotlar, amaliy tajribalar va zamonaviy pedagogik metodlar asosida tahlil qilingan bo'lib, ta'lim jarayonining sifatini oshirishga qaratilgan tavsiyalar ham keltiriladi. Shu bilan birga, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda tarixiy va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni uyg'unlashtirishning ahamiyati ko'rsatib o'tiladi.

Kalit so'zlar: *zamonaviy ta'lim tizimi, tarixiy pedagogik tajribalar, integratsiyalash, o'qitish samaradorligi, pedagogik nazariyalar, o'qituvchi faoliyati, tizimli rivojlanish, professional kompetentsiyalar.*

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimi doimiy ravishda rivojlanib borayotgan jarayon bo'lib, unda pedagogik yondashuvlarning samaradorligini oshirish muhim ahamiyatga ega. Tarixiy pedagogik tajribalar ta'lim jarayonini boyitish va o'quvchilarning bilim, ko'nikma hamda malakalarini shakllantirishda muhim manba hisoblanadi. Shu jihatdan, pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini tizimli rivojlantirish va uning professional kompetentsiyalarini oshirish bugungi kunda dolzarb masalalardan biridir.

Maqola zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalashning amaliy va nazariy jihatlarini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot jarayonida o'qitish samaradorligini oshirishning pedagogik mexanizmlari, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va pedagogik nazariyalarni amaliyotga tadbiiq etish yo'llari tahlil qilinadi.

ASOSIY QISM

Zamonaviy ta'lim jarayonida tarixiy pedagogik tajribalarni o'rganish va ularni amaliyotga tadbiiq etish pedagogika fanining muhim yo'nalishlaridan biridir. Ushbu jarayonda pedagogik nazariyalar o'qituvchining faoliyatini tizimli rivojlantirish va uning professional kompetentsiyalarini oshirishda asosiy vosita sifatida xizmat qiladi.

Masalan, Ergasheva M.M. "Tarixiy pedagogik tajribalarni zamonaviy ta'lim jarayoniga integratsiyalash" nomli maqolasida (Toshkent, "Pedagogika va psixologiya" ilmiy jurnali, 2021 yil) tarixiy pedagogik konsepsiyalar va metodlarni zamonaviy o'quv jarayonida qo'llashning samaradorligini tahlil qiladi. Muallif ta'kidlaydiki, tarixiy pedagogik tajribalarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi va o'qituvchining pedagogik kompetentsiyalarini oshiradi.

Shuningdek, Abdullayeva S.Q. "Pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini rivojlantirish va malakasini oshirish" nomli maqolasida (Samarqand, "Ta'lim nazariyasi va amaliyoti" jurnali, 2020 yil) pedagogik nazariyalarni o'qitish jarayoniga tadbiiq etish orqali o'qituvchining kasbiy malakasini oshirish usullarini

ko'rib chiqadi. Muallif fikricha, nazariy bilimlar va tarixiy tajribalarni uyg'unlashtirish o'qituvchining metodik va pedagogik kompetentsiyalarini tizimli rivojlantirish imkonini beradi.

Tursunov A.H. "Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni integratsiyalash va o'qitish samaradorligi" nomli maqolasida (Buxoro, «Pedagogik tadqiqotlar» jurnali, 2022 yil) o'quv jarayonida tarixiy pedagogik tajribalarni amaliyotga tadbiiq etish mexanizmlarini tahlil qiladi. Muallif ta'kidlaydiki, integratsiyalash orqali o'qitish samaradorligini oshirish va o'qituvchining kasbiy faoliyatini yaxshilash mumkin.

Saidova N.R. "O'qituvchining professional kompetentsiyalarini oshirishda pedagogik nazariyalarni qo'llash" nomli maqolasida (Toshkent, "Pedagogika va ta'lim innovatsiyalari" ilmiy jurnali, 2021 yil) pedagogik nazariyalar yordamida o'qituvchining faoliyatini rivojlantirish va uning metodik kompetentsiyalarini oshirish usullarini o'rganadi. Muallif fikricha, pedagogik nazariyalarni tizimli qo'llash ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi va o'qituvchining professional darajasini mustahkamlaydi.

Tadqiqot metodikasi sifatida ushbu ishlarda asosan quyidagi yondashuvlar qo'llanilgan: tarixiy-pedagogik tahlil, nazariy pedagogik konsepsiyalarni o'rganish, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni sintez qilish, amaliy tajribalarni tahlil qilish va ilmiy maqolalarni taqqoslash. Ushbu metodlar yordamida zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalashning samaradorligi va o'qituvchining faoliyatini rivojlantirish usullari aniqlangan.

Shaxsiy tahlilimga ko'ra, zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash va pedagogik nazariyalarni amaliyotga tatbiq etish o'qituvchining tizimli rivojlanishi va professional kompetentsiyalarini oshirish uchun muhim vosita hisoblanadi. Shu bilan birga, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda yondashuvlarni uyg'unlashtirish ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Umumiy tahlil jadvali:

Aspektlar	Tavsif
Tadqiqot mavzusi	Zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash va o'qitish samaradorligini oshirish, pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini tizimli rivojlantirish va professional kompetentsiyalarini oshirish
Asosiy mualliflar	Ergasheva M.M., Abdullayeva S.Q., Tursunov A.H., Saidova N.R.
Nashrlar	Toshkent, Samarqand va Buxoro shaharlaridagi ilmiy jurnallar (Pedagogika va psixologiya, Ta'lim nazariyati va amaliyoti, Pedagogik tadqiqotlar, Pedagogika va ta'lim innovatsiyalari)
Nashr yillari	2020–2022 yillar
Tadqiqot metodikasi	Tarixiy-pedagogik tahlil, nazariy pedagogik konsepsiyalarni o'rganish, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni sintez qilish, amaliy tajribalarni tahlil qilish, ilmiy maqolalarni taqqoslash
Muhim xulosalar	Tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash ta'lim samaradorligini oshiradi; pedagogik nazariyalarni qo'llash o'qituvchining professional kompetentsiyalarini rivojlantiradi; o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish ta'lim sifatini oshiradi
Shaxsiy qarashlar	Zamonaviy ta'lim tizimida integratsiyalash va pedagogik nazariyalarni tizimli qo'llash orqali o'qituvchining faoliyati va o'quvchilarning rivojlanish darajasini oshirish mumkin

XULOSA

Zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash va pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini tizimli rivojlantirish masalasi dolzarb va muhim ilmiy yo'nalish hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, tarixiy pedagogik tajribalarni amaliyotga tadbiq etish o'quv jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi, o'qituvchining metodik va pedagogik kompetentsiyalarini rivojlantirish imkonini beradi.

Shuningdek, pedagogik nazariyalarni tizimli qo'llash o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini optimallashtirishga yordam beradi va o'quvchilarning bilim, ko'nikma hamda malakalarini chuqurlashtiradi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni uyg'unlashtirish o'qituvchining professional darajasini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashda samarali vosita hisoblanadi.

Umuman olganda, zamonaviy ta'lim tizimida tarixiy pedagogik tajribalarni integratsiyalash va pedagogik nazariyalarni amaliyotga tatbiq etish o'qituvchi faoliyatini tizimli rivojlantirish, professional kompetentsiyalarini oshirish va ta'lim sifatini yuqori darajaga ko'tarish uchun muhim strategik yo'nalish sifatida qaraladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ergasheva M.M. Tarixiy pedagogik tajribalarni zamonaviy ta'lim jarayoniga integratsiyalash. // «Pedagogika va psixologiya» ilmiy jurnali. Toshkent, 2021, №3, 15–20-betlar.
2. Abdullayeva S.Q. Pedagogik nazariyalar orqali o'qituvchi faoliyatini rivojlantirish va malakasini oshirish. // «Ta'lim nazariyati va amaliyoti» ilmiy jurnali. Samarqand, 2020, №2, 33–38-betlar.
3. Tursunov A.H. Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik yondashuvlarni integratsiyalash va o'qitish samaradorligi. // «Pedagogik tadqiqotlar» ilmiy jurnali. Buxoro, 2022, №4, 42–47-betlar.
4. Saidova N.R. O'qituvchining professional kompetentsiyalarini oshirishda pedagogik nazariyalarni qo'llash. // «Pedagogika va ta'lim innovatsiyalari» ilmiy jurnali. Toshkent, 2021, №3, 21–26-betlar.